

EHU-ko GIZARTE KONTSEILUAREN OSOKO BILKURAK ONTZAT EMAN DITU AURREKONTU-ALDAKETAK, 29.300 EUROTIK GORAKOAK

Gizarte Kontseiluak EHUren 2023ko eta 2024ko fiskalizazio-txostena aztertu du

Euskal Herriko Unibertsitatearen Gizarte Kontseiluaren Osoko Bilkurak, uda ondoren egindako lehen bilkuran, irailaren 30ean aztertu zituen EHUren 2023ko eta 2024ko ekitaldietako jarduera ekonomiko-finantzarioaren fiskalizazio-txostenak.

Bi ikerketa horiek, euskal unibertsitate publikoaren kontuez gain, EHUren bi fundazioei zegozkienak (EHUren Medikuntzaren eta Zientzien Historiaren Euskal Museoa eta Udako Ikastaroak) barne hartzen zituzten, eta joan den ekainean onartu zituen Herri Kontuen Euskal Epaitegiaren Osokoak (HKEE).

HKEEren iritziz, **EAEko unibertsitate publikoaren eta haren fundazioen urteko kontuek alderdi esanguratsu guztietan adierazten dute 2023ko eta 2024ko abenduaren 31ko ondarearen eta finantza-egoeraren irudi fidela**, bai eta data horietan amaitutako ekitaldiari dagozkion emaitzena eta eskudiru-fluxuena eta aurrekontuaren likidazio-egoerarena ere. Hala ere, uste du ondare garbiaren parte izan beharko lirate-

keela dirulaguntza bihur daitezkeen epe laburreko zor gisa kontabilizatutako partida eta programa batzuk, eta, beraz, ezin da ondorioztatu 2023ko eta 2024ko abenduaren 31ko gerakin espezifikoaren eta gastu orokorretarako soberakinaren arteko banakapenaren arrazoizkotasunik..

Txostenak ondorioztatzen duenez, EHUK eta haren fundazioek **arrazoiz bete dute beren jarduera ekonomiko-finantzarioa arautzen duen lege-araudia 2023an eta 2024an**, baina unean uneko akatsak hauteman dira bai langileen arloan (2024ko abenduaren 31n, aldi baterako lan-kontratua duten langileentzat irakasleen %8ko muga gainditzen da, Unibertsitate Sistemaren Lege Organikoan ezarritakoa), bai kontratazioan (zerbitzu-kontratuak kontratu txiki gisa izapidetu dira, 2,9 eta 3,1 milioi euroko zenbatekoekin, hurrenez hurren, kontratuaren xedea zatikatuz; hornidura bat kontratatuta da larrialdi-prozedura bidez, eta prozedura arrunt gisa izapidetu beharko zen; eta obra-espediente bat esleitu da esparru-akordioaren indarraldia amaitu ondoren).

Era berean, EHUko Gizarte Kontseiluaren Osoko Bilkurak aurrekontua aldatzeko sei proposamen baliozkotu eta/edo onartu zituen EHUren 2026ko kontuetarako. **Aldaketa horien zenbateko metatua ia 29.300€-koa da**, 10.000 eurotik beherako 5 aldaketetan banatuta (5.632€ guztira), eta 10.000 eurotik gorako aldaketa bat, 23.660€-koa. Proposamen horiek guztiak EHUren altzariak eta irakaskuntza- eta zientzia-ekipamendua eroatera bideratuta daude.

Euskadiko unibertsitateko ikasleek goranzko joerari eutsi diote, eta ia 73.000 pertsona dira

23/24 ikasturtean EAEko unibertsitateetan 72.915 pertsona matrikulatu ziren, hau da, aurreko ikasturtean baino % 2,5 gehiago. Kopuru horretatik, graduondoetan matrikulatutakoak azken bost ikasturteetako kopururik altuenera iritsi dira, 11.536 pertsona guztira.

Datu horiek Euskadiko Ekonomia eta Gizarte Arazoetarako Batzordearen azken estatistika-memorian jaso dira. Memoria hori uztailean aurkeztu zen, eta kapitulu oso bat eskaintzen die Euskadiko unibertsitate-ikaskei. Eustaten Unibertsitate Inkestako datuekin, Euskadiko EGABek egiaztatu du Euskadin azken urteetan izandako **unibertsitate-matrikulen goranzko joera sendotu dela**, batez ere graduondoko titulazioen artean.

EAEko unibertsitateetan matrikulatutako pertsona guztietatik, 61.379 graduoko ikasleak ziren (guztizkoaren % 84,2, urteko % 2,4ko gorakadarekin), eta gainerako % 15,8a graduondoko ikasketetan matrikulatuta zegoen (master ofizialak eta doktoregoak), % 3,1eko hazkundearekin. Masterren segmentua da dinamikoena, ikasturte horretan % 3,3ko hazkundera izan baitu (6.752 matrikula egin arte); doktoretzetan, berriz, % 2,7ko hazkundera izan da, 4.754 pertsonako bolumenarekin.

Euskadiko unibertsitate-estatistikaren bigarren gako batek adierazten du **euskal unibertsitatea gehienbat emakumezkoa dela**. Hala, unibertsitateko ikasle guztietatik, emakumeak guztizkoaren % 54,3 dira. Ikaske-ta-motaren arabera, emakumeak gizonak baino gehiago dira, bai graduatan (% 55 vs % 45), bai masterretan

(% 50,8 vs % 49,2); doktoregoetan, berriz, matrikulatutako emakumeen proportzioa % 49,7 da, eta gizonena, berriz, % 50,3. Ondoz ondoko hirugarren ikasturtean, emakumeek pisua galtzen dute doktoregoetan matrikulatzen direnean.

Beste gako batek egiaztatzen du **unibertsitate publikoaren nagusitasunak bere horretan jarraitzen duela, ikasle gehienek aukeratzen baitute oraindik ere (% 68,1)**. Hala ere, ikastetxe publiko eta pribatuaren arteko matrikulen banaketak azken horien aldeko ibilbidea izan du 2010/11 ikasturtetik. Aitzitik, **unibertsitate publikoa bere eskaintza titulazio bikoitzen gorakadara egokitzea lortzen ari da** (unibertsitate pribatuaren eskumen eksklusiboa orain dela bi hamarkada).

Azken ikasturtean, gradu bikoitzetan 3.708 pertsona matrikulatu ziren (guztira % 11,9 gehiago, unibertsitate publikoan % 17,7 eta unibertsitate pribatuaren % 6,6). Eustaten arabera, Enpresen Administrazioa eta Zuzendaritza (ADE) eta Zuzenbidea (796 ikasle) konbinatzen dituen izan zen baterako titulazio eskatuena, eta, ondoren, Lehen Hezkuntzako eta Jarduera Fisikoaren eta Kirolaren Zientzietako gradu bikoitza, 416 lagunek eman baitzuten izena.

EUSKAL AUTONOMIA ERKIDEGOAN MATRIKULATUTAKO UNIBERTSITATE-IKASLEEN BILAKAERA

	2019-20	2020-21	2021-22	2022-23	2023-24		ALDARUNTZA (%) 22-23 / 23-24
					GUZTIRA	% BERTIKALA	
GUZTIRA	68.237	69.933	70.503	71.142	72.915	100,0	2,5
GRADU MATRIKULATUAK	57.534	58.734	58.998	59.949	61.379	84,2	2,4
GRADUONDOKO MATRIKULATUAK	10.703	11.199	11.505	11.193	11.536	15,8	3,1
MASTER OFIZIALAK	6.230	6.558	6.809	6.537	6.752	9,3	3,3
DOKTORETZA	4.473	4.641	4.696	4.656	4.784	6,6	2,7

Iturria: EUSTAT. Unibertsitate-estatistika.

EHUk Magdalena Barrenetxearen jaraunspena onartu du

Euskal Herriko Unibertsitatearen Gizarte Kontseiluak irailaren 30ean egindako azken osoko bilkurak onartu eman zuen EHUko Neurozientzia Sailari Magdalena Barrenetxearen jaraunspena onartzea –2024ko uztaillean hil zen– EHUren azken jaraunspena 2,54 milioi eurotik gorakoa da, ondasun, titulu eta bestelako inbertsio-produktuen artean. **Euskal Herriko Unibertsitateak partikular batengandik jaso duen kopururik garrantzitsuen.**

Ongile horren nahia zen kopuru hori Alzheimer, Parkinson eta beste gaixotasun neurodegeneratibo batzuei buruzko ikerketan inbertitzea. Ondare hori aitortzeko, EHUk orain dela bi urte EHLagun «Magdalena Barrenetxea» gela sortu zuen. Gela horrek partikularren dohaintzak bilduko ditu, eta zahartze osasungarriarekin, Alzheimerren prebentzioarekin eta beste gaixotasun neurodegeneratibo batzuekin lotutako osasun-arloetan ikerketa sustatzera bideratuko ditu baliabideak.

EUSKAL AUTONOMIA ERKIDEGOKO AZKEN MEMORIA SOZIOEKONOMIKOAK EGIAZTATZEN DU EMAKUMEEK LAN-MERKATUAN DUTEN PRESENTZIA ERLATIBOA HANDITU EGIN DELA AZKEN BI HAMARKADETAN

Euskadiko EGABek zailtasun handienak dituzten kolektiboen laneratzea hobetzearen alde egiten du

Euskadiko enpleguari buruz bildutako datuen zenbatekoa aldatu egiten da erabilitako datu-baseen arabera. Euskadiko Ekonomia eta Gizarte Arazoetarako Batzordeak bat ez etortze hori egiaztatu du, baina, oro har, enplegua Euskadin bizi duen une ona berresten du.

Euskadiko Ekonomia eta Gizarte Arazoetarako Batzordea kontsulta-organo bat da, eta, zeharka, euskal errealitatearen interes ekonomiko eta sozialen ordezkaritza handiena hartzen du. 2025eko azken memoria sozioekonomikoak, Bilbon uda hasieran aurkeztutakoak, EAEko azken ekitaldiko alderdi sozioekonomiko guztiak jasotzen ditu hainbat kapitulutan.

Lan-merkatuari dagokionez, EAEko EGABek egiaztatu du okupazioa eta enplegua igo egin direla 2025ean. Eustatek egindako Biztanleria jardueraren arabera sailkatzeko inkestaren (BJA) datuen arabera, EAEko biztanleria aktiboak 1.083.700 pertsona biltzen zituen 2025aren amaieran (IV. hiruilekoko datuak); horietatik %51,4 gizonak dira (557.400) eta %48,6 emakumeak (526.300).

2000. urtean, sexuen arabera banaketa 60/40koa zen, eta, beraz, **agerian geratu zen emakumeek lan-merkatuan zuten presentzia erlatiboa handitu egin zela.**

BJAren arabera, 2025aren amaieran Euskadin 1.1016.300 pertsona zeuden lanean (524.000 gizon eta 492.300 emakume, %51,6 eta %48,4, hurrenez hurren). 2025eko abenduan 67.400 pertsona inguru zeuden langabezian, 2024an baino %11,4 gutxiago, eta tasa %6,2ra jaitsi zen iraganean. Lanbidek erregistratutako langabezia-datuak jasotzen badira, 2025eko abenduan 107.434 pertsona zeuden langabezian, 2024an baino %0,1 gehiago soilik (Estatuan, aldiz, %5,9 egin zuen behera, eta erreferentziazko datan 2,4 milioi pertsona baino gehiago zeuden langabezian).

OKUPAZIOAREN BILAKAERA EAE-n, SEXUAREN ETA SEKTOREEN ARABERA. (IV. HIRUHILEKOAK)

		BATEZ BESTEKOAK (MILAROTAN)							IGOERA (MILAROTAN)		URTE ARTEKO ALDAKUNTZA-TASA (%)	
		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	23-24	24-25	23/24	24/25
GIZONAK	LEHEN SEKTOREA	6,9	7,2	6,7	7,6	6,4	8,5	7,2	2,1	-1,3	32,8	-15,3
	INDUSTRIA	158,8	154,1	152,1	154,7	160,4	157,0	159,4	-3,4	2,4	-2,1	1,5
	ERAIKUNTZA	43,8	42,4	49,6	53,0	47,7	51,2	51,6	3,5	0,4	7,3	0,8
	ZERBITZUAK	289,9	278,9	286,1	290,0	296,2	303,2	305,8	7,0	2,6	2,4	0,9
	GUZTIRA	499,5	482,7	494,3	505,3	510,8	519,9	524,0	9,1	4,1	1,8	0,8
EMAKUMEAK	LEHEN SEKTOREA	1,6	0,9	1,3	1,8	1,4	1,4	2,0	0,0	0,6	0,0	42,9
	INDUSTRIA	43,8	44,7	46,0	37,7	41,6	41,4	41,3	-0,2	-0,1	-0,5	-0,2
	ERAIKUNTZA	5,6	7,0	5,9	7,2	8,8	6,2	8,8	-2,6	2,6	-29,5	41,9
	ZERBITZUAK	402,5	396,1	400,2	414,6	420,3	432,4	440,2	12,1	7,8	2,9	1,8
	GUZTIRA	453,5	448,7	453,4	461,3	472,1	481,4	492,3	9,3	10,9	2,0	2,3
GUZTIRA	LEHEN SEKTOREA	8,5	8,0	7,9	9,4	7,8	9,9	9,2	2,1	-0,7	26,9	-7,1
	INDUSTRIA	202,6	198,9	198,1	192,5	202,0	198,4	200,8	-3,6	2,4	-1,8	1,2
	ERAIKUNTZA	49,5	49,4	55,5	60,2	56,5	57,4	60,4	0,9	3,0	1,6	5,2
	ZERBITZUAK	692,4	675,1	686,3	704,6	716,5	735,6	745,9	19,1	10,3	2,7	1,4
	GUZTIRA	953,0	931,4	947,8	966,7	982,8	1.001,3	1.016,3	18,5	15,0	1,9	1,5

Alderdi positiboen artean, Euskadiko Ekonomia eta Gizarte Arazoetarako Batzordearen Memoria Sozioekonomikoaren egileek nabarmentzen dute iraupen luzeko langabeziak behera egiten jarraitzen duela, Gobernuak hasitako Lan Erreformaren ondorio gisa, azken urteotan enpleguaren behin-behinekotasun handia eta kontratazio-dinamikak murrizten lagundu baitu. Enplegu-politika aktiboen arloan, Euskadiko Ekonomia eta Gizarte Arazoetarako Batzordearen arabera, **beharrezkoa da zailtasun handienak dituzten kolektiboen laneratzea hobetzen eta enpleguari eusten jarraitzea**, bai eta laneko ezbeharren prebentzioa indartzeko ahaleginei eustea ere.

Era berean, eta BJAren datuetara itzulita, nabarmendu behar da Euskadin azken urteko okupazioaren hazkunde absolutua batez ere zerbitzuetan gertatu zela, 10.300 enplegu irabazi baitzituzten (+%1,4), eta eraikuntzan 3.000 enplegu berri (+%5,2). Bestalde, **industrian**

2.400 langile gehiago izan ziren (%1,2 gehiago, aurreko urtean %1,8 gutxiago), guztiak ere gizonaen enpleguak. Azkenik, lehen sektorean 700 pertsona galdu ziren (-%7,1).

Lanaldi motari dagokionez, EAEn, BAiren arabera, lanaldi partzialeko enpleguaren tasa %17,3koa zen 2025eko laugarren hiruilekoan, eta Estatuan, berriaz, %13,8koa. Behin-behinekotasun mailalara igarota, EINen BAiren datuekin, **2025eko laugarren hiruilekoan aldi baterako kontratua zuten soldatapekoen ehunekoa %18,2 zen EAEn, urtebete lehenago baino 2,2 gutxiago**; Estatuko batezbestekoa, berriaz, %15,1 jaitsi zen, 0,4 puntu. Sexuaren arabera, Euskadin aldi baterako kontratuen tasa %21,4 da emakumeentzat, gizonena baino 6,4 puntu gehiago. Alde hori 5,5 puntu murriztu da azken urtean, emakumeen artean behin-behinekotasunak behera egin duelako.

CYD FUNDAZIOAREN AZTERLAN BATEN ARABERA, ERABILTZAILEEN % 86k USTE DU BERE ERRENDIMENDU AKADEMIKOA HOBETZEN DUELA, ETA % 55ek USTE DU NABARMEN HOBETZEN DUELA

Unibertsitateko ikasleen %61ek ez du AAri buruzko prestakuntzarik jaso bere unibertsitatearen aldetik

Unibertsitateko ikasle gehienek (% 90) adimen artifiziala erabiltzen dute, eta, horietatik, % 80k maiztasun handia dute (egunero edo astean hainbat aldiz). CyD Fundazioak «Uso y Percepción de la IA en el entorno universitario» azterlanaren bigarren edizioa argitaratu du, eta AA sortzailea nola erabiltzen den erakusten du.

2026ko maiatzean unibertsitateko 800 ikasleri egindako inkesta berri batean oinarrituta, argitalpenak lehen edizioan aztertutako gai nagusiak eguneratzen ditu, eta garrantzi bereziko beste gai batzuk gehitzen ditu, hala nola ikasleek unibertsitateak ezagutzaren transmitzaile gisa duen zereginari buruz duten pertzepzioa edo laneratzeko prestatzeko egiten duen ekarpena, adimen artifizialaren hedapenak markatutako testuiguru batean.

CyD Fundazioak adierazi du **ikasleen %71k uste duela bere unibertsitateak AAren erabileraren eta prestakuntzaren eguneratzea hobetu beharko lukeela**. Hala, kontsultatutako unibertsitateen %61ek adierazi zuen ez zuela AAri buruzko prestakuntzarik jaso bere unibertsitatearen aldetik (datu hori %66koa zen aurreko inkestan). Inkestatuen % 13k uste du bere unibertsitateak prestakuntza hori ere murrizten duela.

Erabilerari dagokionez, CyD Fundazioaren azken inkesta oso iritzi ona du teknologia horri buruz; izan

ere, **erabiltzaileen %86k uste du AAK errendimendu akademikoa hobetzen duela, eta %55ek uste du nabarmen hobetzen duela**. Ikasleek AA erabiltzen dute nagusiki zalantzak argitzeko eta kontzeptuak edo arazoak ulertzeko (%68), informazioa edo bibliografia biltzeko (%57), edukiak laburtzeko (%54) eta ikasleek berek egindako testuak berrikusteko, itzultzeko edo parafraseatzeko (%50).

Elkarriketetako edo testuetako parte-hartzaileak dira gehien erabiltzen diren AAK tresnak (Chat GPT, Gemini, Claude...), AA erabiltzen duten 10 ikasletatik ia 9k (%89) erabiltzen dituzte. Bigarrenik, eta ez hain modu estentsiboan, unibertsitateek bulegotika-suiteetan integratutako tresnak aukeratzen dituzte (%33), hala nola Microsoft Copilot edo Google Gemini, bai eta dokumentu-kudeaketara eta eduki bisuala sortzera bideratutako tresnak ere (Canva AArekin, Dall-e), biak %32rekin.

UNIBERTSITATEKO IKASLEEK GEHIEN ERABILTZEN DITUZTEN ADIMEN ARTIFIZIALEKO TRESNAK

Unibertsitateko ikasle gehienak (%78) adimen artifizialaren erabileraren inaktu etikoak kezkatzen ditu, eta kasuen %40an kezka hori handia edo nahiko handia da. Eskoletan AAK tresnak erabiltzea, teknologia horri buruzko eztabaidak eta prestakuntza praktikoa goa izatea dira ikasleek azken urtean ikasgeletan nabaritu dituzten aldaketa nagusiak. Gainera, ikasleen

%80k dio adimen artifizialak aldatu egin duela eskolak prestatzeko eta horiei aurre egiteko modua. Izan ere, **ikasleen %27k dio AAK tresnak erabiltzen dituenetik gutxiago joaten dela eskolara**, baina oraindik AA erabiltzen duten ikasleen %60k dio teknologia horrek ez diola eragin eskolara joateari.